
Aliona Corcenco

Notă informativă

Generalizarea practicii judiciare privind erorile comise de către instanțele de fond la examinarea cauzelor în procedură de insolvență

Conform planului de activitate al Colegiului Civil al Curții de Apel Bălți pentru anul 2020, ținând cont de importanța și actualitatea problemei legate de examinarea cauzelor comerciale, insolvența, s-a efectuat prezenta generalizare.

Prezenta generalizare a Direcției sistematizare, generalizare a practicii judiciare și relații cu publicul, cuprinde generalizarea practicii judiciare și analiza datelor statistice a cauzelor examinate în procedură de insolvență, pentru perioada anului 2019.

În legătură cu acest fapt, în primul rând a fost studiată legislația națională care reglementează problema menționată, și anume:

- Legea insolvenței nr.149 din 29.06.2012,
- Codul de procedură Civilă,
- Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție al RM cu privire la aplicarea în practica judiciară a Legii insolvenței, nr. 2 din 24.03.2014, cu modificările ulterioare în baza Hotărârii Plenului CSJ nr. 23 din 22.10.2018,
- Recomandarea CSJ nr.101 din 09.02.2018 cu privire la aplicarea prevederilor legale referitoare la examinarea unor categorii de cereri,
- Deciziile Curții de Apel Bălți pentru perioada a. 2019 în indicele 2ri, 2rci.

I. Noțiuni generale.

Printre cele mai importante instrumente juridice care reglementează relațiile patrimoniale și asigură stabilitate circuitului civil, alături de instituțiile dreptului de proprietate, actului juridic, obligațiilor civile, persoanei juridice, etc., este și instituția insolvenței. Problemele financiare ale unei companii și riscul de a nu-și putea îndeplini obligațiile față de creditorii sunt motive pentru a fi declarată insolventă. În

conformitate cu Legea insolvenței nr.149 din 29.06.2012, insolvența este situația financiară a debitorului caracterizată prin incapacitatea de a-și onora obligațiile de plată, constatată prin act judecătoresc de dispoziție.

La judecarea cauzelor ce țin de intentarea procesului de insolvență, legea care stabilește obligațiile asociatului (fondatorului) este Legea Insolvenței, care conform art. 1 alin. 2 din această lege este aplicabilă persoanelor juridice, indiferent de tipul de proprietate și forma juridică de organizare, întreprinzătorilor individuali, inclusiv titularilor de patentă de întreprinzător, societăților de asigurări, fondatorilor de investiții, companiilor fiduciare, organizațiilor necomerciale, înregistrate în Republica Moldova în modul stabilit.

Prin Legea nr. 254 din 01.12.2017 privind modificarea și completarea unor acte legislative (intrată în vigoare din data de 05 ianuarie 2018), a fost modificat art. 355 din CPC, fiind stabilită competența jurisdicțională în cauzele de declarare a insolvenței. Cererile de declarare a insolvenței se depun prin prisma art. 38 CPC la unul din sediile judecătorești, în a cărei rază teritorială î-și are sediul debitorul insolvent.

Articolul 8 din Legea nr. 149 din 29.06.2012 privind insolvența, prevede:
(1) Hotărârile și încheierile instanței de insolvență pot fi atacate cu recurs în termen de 15 zile calendaristice din data pronunțării și numai în cazurile prevăzute expres de prezenta lege.

(2) Recursul nu suspendă executarea hotărârilor și a încheierilor instanței de insolvență, dar pot fi suspendate de instanța de recurs la cererea motivată a recurentului.

(3) Recursul va fi judecat în termen de 60 de zile de la înregistrarea dosarului în instanța de recurs, în modul prevăzut de Codul de procedură civilă.

(4) În vederea soluționării recursului, instanței de recurs i se trimit, în copii certificate de instanța de insolvență, doar actele care interesează soluționarea căii de atac.

(5) Pentru cererile de recurs formulate împotriva hotărârilor și încheierilor pronunțate de instanța de insolvență, în cadrul procedurii se constituie un singur dosar.

În privința competenței instanței de insolvență urmează de menționat că aceasta dispune de competență exclusivă la judecarea în cadrul procesului de insolvență a litigiilor ce țin nemijlocit de masa debitoare și a circumstanțelor relevante cauzei. Principalele competențe ale instanței de insolvență sunt prevăzute la art.5 alin.(5) din lege.

Instanțele în acest caz urmează să țină cont că acte relevante pentru soluționarea recursului se vor considera toate actele judecătorești ce se referă la speță în formă de încheieri sau hotărâri, inclusiv: copia încheierii de admitere a cererii introductive sau,

după caz, a hotărîrii de intentare a procesului de insolabilitate dacă se referă la aplicarea măsurilor de asigurare, copiile tabelului provizoriu al creanțelor dacă se referă la validarea creanțelor, copiile cererilor și actelor justificative dacă se referă la litigiile de validare a creanțelor, copiile hotărîrilor adunării creditorilor, comitetului creditorilor și alte acte relevante dacă se referă la numirea, destituirea administratorului, membrilor comitetului creditorilor etc.

Se va reține că depunerea recursului nu suspendă executarea încheierii instanței de insolabilitate, însă încheierea recurată ar putea fi suspendată de instanța de recurs la cererea motivată a recurentului (art.8 alin.(2) din Legea insolabilității).

Termenul de depunere a recursului (15 zile) poate fi restabilit printr-o încheiere, cu examinarea recursului în fond, dacă persoanele îndreptățite solicită aceasta și prezintă probe veridice ce confirmă imposibilitatea depunerii recursului în termen.

În cadrul derulării procesului de insolabilitate, instanța va aplica normele generale din Codul de procedură civilă în măsura în care acestea nu contravin Legii insolabilității. Astfel, deși CPC prevede un termen de 3 luni pentru examinarea recursului împotriva încheierii, urmează a fi aplicate prevederile art.8 alin.(3) din Legea insolabilității, recursul examinându-se în termen de 60 de zile (2 luni) de la înregistrarea dosarului în instanța de recurs.

Recursul se va examina de un complet de 3 judecători, fără participarea părților, în baza copiilor de pe înscrisuri prezentate, verificându-se în exclusivitate respectarea normelor procesuale la emiterea încheierii atacate.

Instanța de recurs va plasa decizia pe pagina web la data emiterii, iar copia acesteia va fi remisă părților în termen de 5 zile de la data pronunțării.

În conformitate cu art.5 alin.(2), (3) din lege, instanța de insolabilitate dispune de competență exclusivă la judecarea, în cadrul procesului de insolabilitate, a litigiilor ce țin de masa debitoare și instanța pe al cărei rol se află cauza de insolabilitate examinează din oficiu toate circumstanțele relevante cauzei.

În mare parte, Legea insolabilității nu reglementează situațiile în care instanța de insolabilitate, examinând litigii ce se referă la masa debitoare sau alte circumstanțe relevante procesului de insolabilitate, adoptă hotărîri sau încheieri.

Conform art.14 alin.(1), (2), (3) CPC, la judecarea pricinilor civile în primă instanță, actele judiciare se emit în formă de hotărîre, încheiere și ordonanță.

În formă de hotărîre se emite dispoziția primei instanțe prin care se soluționează fondul pricinii.

În formă de încheiere se emite dispoziția primei instanțe prin care nu se soluționează fondul pricinii.

Prin urmare, avînd în vedere faptul că prin acțiunile (cererile) administratorului /lichidatorului insolvenței și a altor persoane de nulitate a unor acte juridice, de revendicare de drepturi ș.a. se soluționează litigiile în fond, instanțele de insolvență vor adopta în asemenea cazuri hotărîri și nu încheieri.

Potrivit prevederilor art.8 alin.(1) din Legea insolvenței, hotărîrile instanței de insolvență pot fi atacate cu recurs, numai în cazurile prevăzute expres de lege, în termen de 15 zile de la data pronunțării, cu excepția hotărîrii de confirmare a planului și de încetare a procedurii accelerate de restructurare a debitorului, care se contestă în 5 zile de la publicare (art.224 alin.(6) din lege).

Dat fiind faptul că în procedura de insolvență termenele de contestare cu recurs coincid cu cele din CPC (recurs Secțiunea 1- (15zile și 5 zile), iar Legea insolvenței nu interzice acest lucru, persoana îndreptățită va putea solicita repunerea în termen pentru depunerea recursului, aducînd argumentele corespunzătoare.

Termenul de recurs se va întrerupe prin decesul participantului la proces care avea interes să facă recurs sau prin decesul mandatarului căruia i se comunicase decizia.

Pentru cererile de recurs formulate împotriva hotărîrilor și încheierilor pronunțate de instanța de insolvență, în cadrul procedurii, se constituie un singur dosar.

II. Analiza statisticii judiciare.

Conform datelor statistice, în perioada nominalizată de către Curtea de Apel Bălți în ordine de recurs (în indicele 2rci) recurs împotriva încheierii instanței de insolvență, s-au aflat în procedură 93 cauze, dintre care:

- 85 cauze încheiate (91,4%),
- 8 cauze (8,6%) rămase rest la sfîrșitul perioadei de raportare.

Din totalul de 85 de cauze încheiate:

- 33 cereri restituite (38,82%);
- 17 cauze au rămas fără modificări (20%);
- în 11 cauze s-a emis hotărîre nouă (12,94%);
- 24 cauze au fost trimise la rejudecare (28,24%).

În tabelul de mai jos indicăm care sunt indicii statistici privind examinarea cauzelor ce vizează procedura de examinare a cauzelor de insolvență, recurs împotriva încheierilor, (indicele 2rci) de către instanțele de fond din circumscripția Curții de Apel Bălți, pentru perioada anului 2019:

Instanța judecată	de	Total cauze parvenite	Cauze examinate	Fără modificări	Casat, hot. nouă	Rejudecare	Restitut recursul	Rest 2020
Jud. Bălți		22	20	3	2	4	11	2
(sediul Central)								
Sediul Sîngerei		17	16	3	1	6	6	1
Sediul Fălești		2	2	1			1	
Total Jud. Bălți		41	38	7	3	10	18	3
Jud. Soroca	(sediul Central)	1	1			1		
Sediul Florești		17	14	1	4	6	3	3
Total Jud. Soroca		18	15	1	4	7	3	3
Jud. Drochia	(sediul Central)							
Sediul Glodeni		2	2				2	
Sediul Râșcani								
Total Jud. Drochia		2	2				2	
Jud. Edineț	(sediul Central)	25	24	4	4	6	10	1
Sediul Briceni		2	2	2				
Sediul Ocnîța								
Sediul Dondușeni								
Total Jud. Edineț		27	26	6	4	6	10	1
Jud. Chișinău,	Sediul Central	5	4	3		1		1
TOTAL		93	85	17	11	24	33	8

Conform datelor statistice, în perioada nominalizată de către Curtea de Apel Bălți în ordine de recurs (în indicele 2ri) recurs împotriva hotărîrii instanței de insolabilitate, s-au aflat în procedură 91 cauze, dintre care:

- 76 cauze încheiate (83,52%),
- 15 cauze (16,48%) rămase rest la sfârșitul perioadei de raportare.

Din totalul de 76 de cauze încheiate:

- 25 cereri restituite (32,89%);
- 12 cauze au rămas fără modificări (15,79%);
- în 5 cauze s-a emis hotărâre nouă (6,58%);
- 34 cauze au fost trimise la rejudecare (44,74%).

În tabelul de mai jos indicăm care sunt indicii statistici privind examinarea cauzelor ce vizează procedura de examinare a cauzelor de insolvență, recurs împotriva hotărârilor (indicele 2ri) de către instanțele de fond din circumscripția Curții de Apel Bălți, pentru perioada anului 2019:

Instanța judecată de	Total cauze parvenite	Cauze examinate	Fără modificări	Casat, hot. nouă	Rejudecare	Restituit recursul	Rest 2020
Jud. Bălți (sediul Central)	32	25	1	2	15	7	7
Sediul Sîngerei	6	2	1		1		4
Sediul Fălești		4				4	
Total Jud. Bălți	42	31	2	2	16	11	11
Jud. Soroca (sediul Central)	4	4	1		2	1	
Sediul Florești	15	14	3		8	3	1
Total Jud. Soroca	19	18	4		10	4	1
Jud. Drochia (sediul Central)							
Sediul Glodeni	4	3	1		1	1	1
Sediul Râșcani							
Total Jud. Drochia	4	3	1		1	1	1
Jud. Edineț (sediul Central)	24	22	5	3	7	7	2
Sediul Briceni	2	2				2	
Sediul Ocnîța							
Sediul Dondușeni							
Total Jud. Edineț	26	24	5	3	7	9	2
TOTAL	91	76	12	5	34	25	15

III. Practica judiciară de soluționare a cauzelor.

Potrivit art. 1 alin. (4) din Legea insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012, procesul de insolvență se desfășoară în conformitate cu prevederile Codului de procedură civilă și cu cele ale prezentei legi.

Potrivit art. 75 alin. (2) din Codul de procedură civilă, procesele civile ale persoanelor juridice se susțin în instanța de judecată de către organele lor de administrare, care acționează în limitele împuternicirilor atribuite prin lege, prin alte acte normative sau prin actele lor de constituire, precum și de către alți angajați împuterniciți ai persoanei juridice, de către avocați sau avocați stagiați.

Conform art.81 alin.1 Cod de procedură civilă, împuternicirea de reprezentare în judecată acordă reprezentantului dreptul de a exercita în numele reprezentatului toate actele procedurale, cu excepția dreptului de a semna cererea și de a o depune în judecată, de a recurge la arbitraj pentru soluționarea litigiului, de a renunța total sau parțial la pretențiile din acțiune, de a majora sau reduce cuantumul acestor pretenții, de a modifica temeiul sau obiectul acțiunii, de a o recunoaște, de a recurge la mediere, de a încheia tranzacții, de a intenta acțiune reconvențională, de a transmite împuterniciri unei alte persoane, de a ataca hotărârea judecătorească, de a-i schimba modul de executare, de a amâna sau eşalona executarea ei, de a prezenta un titlu executoriu spre urmărire, de a primi bunuri sau bani în temeiul hotărârii judecătorești, drept care trebuie menționat expres, sub sancțiunea nulității, în procura eliberată reprezentantului persoanei juridice sau în mandatul eliberat avocatului.

Potrivit art.80 alin.1,3,7 Cod de procedură civilă, împuternicirile persoanei juridice trebuie să fie formulate într-o procură, eliberată și legalizată în modul stabilit de lege. Procurile eliberate în numele persoanei juridice conform actelor de constituire se semnează de către administrator sau de către altă persoană împuternicită. Împuternicirile date avocatului sau avocatului stagiar se atestă printr-un mandat, eliberat de reprezentat și certificat de avocat.

- În urma studierii încheierilor/hotărârilor **casate** de către Curtea de Apel Bălți cu emiterea unei hotărâri noi, au fost întâlnite decizii de casare pe motivul că cererea de validare a creanțelor a fost depusă și semnată de o persoană neîmputernicită:

Cu titlu de exemplu poate fi adusă decizia Curții de Apel, prin care a fost casată încheierea Judecătorei XX prin care a fost respinsă contestația BC „M” privind validarea creanței SRL „C” din tabelul definitiv al creanțelor.

În speță, la data de xx.xx.xxxx Serviciul Fiscal de Stat a depus în instanța de judecată cerere introductivă privind intentarea procesului de insolvență în privința debitorului SRL „RG”, cererea introductivă fiind admisă spre examinare.

Prin hotărâre judecătorească s-a constatat insolvența SRL „RG” cu intentarea procesului de insolvență și desemnarea lichidatorului.

SRL „PB” în numele creditorului SRL „C” a depus cerere de validare a creanțelor în temeiul titlului executoriu emis anterior. Respectiv SA „M” a depus contestație împotriva creanței SRL „C”, motivând prin faptul că a fost semnată contestația de către o persoană neîmputernicită, solicitând respingerea validării creanței SRL „C” cu excluderea acesteia din tabelul creanțelor.

Prin încheierea Judecătoriei XX contestația SA „M” împotriva creanței SRL „C” din tabelul definitiv al creanțelor a fost respinsă.

Creditorul SA „M” a declarat recurs împotriva încheierii Judecătoriei XX solicitând casarea hotărârii, soluționarea prin decizie a problemei în fond, cu respingerea validării creanței SRL „C” și excluderea din tabelul creanțelor SRL „RG”.

Colegiul Civil al Curții de Apel Bălți studiind materialele cauzei a constatat că în scopul colectării datoriilor SRL „C” a încheiat contract de mandat cu SRL „PB”. La rândul său SRL „PB” a eliberat pe numele angajatului său P.L. procura nr. xx cu dreptul de a reprezenta interesele întreprinderii, inclusiv cu dreptul de a înainta și semna cereri de validare a creanțelor. Respectiv P.L. a depus și semnat cererea de validare a creanțelor din numele SRL „C”.

Instanța de recurs a indicat că, Codul de procedură civilă stabilește expres și exhaustiv cercul persoanelor care pot reprezenta persoana juridică în instanța de judecată, pe când SRL „PB” nu se încadrează în acestea, respectiv nu dispune de acest drept în temeiul legii.

Reieșind din faptul că cererea de validare a creanțelor a fost depusă și semnată de către o persoană neîmputernicită, drept consecință, Colegiul civil și de contencios administrativ al Curții de Apel Bălți a admis contestația formulată de creditorul BC „M” împotriva creanței SRL „C” admise de lichidator în tabelul definitiv al creanțelor, menționând că soluția dată constituie temei de rectificare a tabelului creanțelor.

În conformitate cu dispozițiile art.144 alin.9 Legea insolvenței, încheierea irevocabilă prin care contestația este admisă sau respinsă cu validarea creanței este executorie pentru administratorul insolvenței/lichidator și pentru toți creditorii. Încheierea constituie temei pentru rectificarea tabelului definitiv al creanțelor sau a tabelului definitiv consolidat fără a se convoca ședință specială de validare.

- Este necesar de reținut și faptul că în urma studierii încheierilor/hotărârilor casate de către Curtea de Apel Bălți cu emiterea unei hotărâri noi, unele din ele au fost casate din motivul aplicării eronate a normelor de drept material:

Drept exemplu poate fi adusă decizia Curții de Apel Bălți prin care a fost examinată cererea formulată de creditorul Primăria satului XX, r. XY privind repunerea în termen a contestației la tabelul de creanțe înaintată în cadrul procesului de insolvență intentat în privința SA "V-N", prin care cererea a fost respinsă ca neîntemeiată.

În speță, la data de xx.xx.xxxx debitorul SA „V-N” s-a adresat în instanța de judecată cu cerere introductivă, solicitând intentarea procesului de insolvență față de sine însuși, din motivul incapacității de a-și onora obligațiunile pecuniare față de creditori.

Prin încheierea Judecătorei XX cererea introductivă a fost admisă spre examinare, iar prin hotărârea din 15.10.2018 s-a intentat procedura de insolvență.

La data de 19 februarie 2019, Primăria satului XX, r-ul XY, a depus cerere de validare a creanței sale față de SA „V-N” în mărime de 33 422,95, solicitând totodată și repunerea în termen a cererii respective.

Materialele cauzei denotă faptul că la data de 05.04.2019 lichidatorul a depus în instanța de insolvență tabelul definitiv al creanțelor SA „V-N”. La data de 11.04.2019 instanța de insolvență a validat creanța creditorului Primăria satului XX, raionul XY față de SA "V- N" cu suma "zero".

La data de 22 aprilie 2019, de către creditorul Primăria satului XX, raionul XY, a fost depusă cerere prin care a solicitat repunerea în termen pentru a contesta creanța indicată în tabelul definitiv al creanțelor întocmit la 05.04.2019 de către lichidator.

Prin încheierea Judecătorei XX din 27.05.2019 cererea privind repunerea în termen a contestației la tabelul de creanțe înaintată de creditorul Primăria s. XX s-a respins ca fiind neîntemeiată. S-a dispus restituirea contestației la tabelul definitiv al creanțelor ca fiind tardivă.

În termen, încheierea Judecătorei XX a fost contestată, solicitând casarea cu trimiterea cauzei la re judecare.

De către colegiul civil fiind studiate temeiurile recursului, fiind examinate înscrisurile, s-a considerat recursul pasibil de a fi admis cu casarea încheierii și soluționarea problemei în fond din următoarele motive.

În cadrul examinării cauzei în prima instanță, colegiul civil a considerat neîntemeiat argumentul creditorului Primăria satului XX, r.XY, precum că nu a dispus de termen pentru depunerea contestației împotriva tabelului de creanțe, or termenul de

depunere a contestației a expirat la data de 08.04.2019, zi de luni, iar contestația a fost depusă la data de 22.04.2019, după petrecerea ședinței speciale de validare a creanțelor. Respectiv, instanța de insolvabilitate a respins cererea creditorului privind repunerea în termen a contestației la tabelul de creanțe înaintată în cadrul procesului de insolvabilitate intentat în privința SA „V-N” și a restituit contestația ca fiind tardivă, apreciind că instanța de fond a aplicat eronat normele de drept material.

Potrivit prevederilor art.144 alin.(1) și (2) din Legea insolvabilității, debitorul și creditorii pot să formuleze contestații cu privire la creanțele și la drepturile de preferință neadmise sau trecute integral sau parțial de administratorul insolvabilității/lichidator în tabelul definitiv. Contestațiile se depun în scris la instanța de judecată care examinează cazul de insolvabilitate cu cel puțin 3 zile înainte de data ședinței fixate pentru examinarea valabilității creanțelor incluse în tabelul definitiv. Contestațiile înaintate după termenul prevăzut se declară tardive și se restituie fără a fi examinate.

După cum sa menționat supra, pentru data de 11.04.2019 a fost numită ședința specială de validare a creanțelor. Tabelul definitiv al creanțelor a fost prezentat instanței la data de 05.04.2019 și în tabel sa indicat creanța primăriei de 33422,95 lei ca contestată de către lichidator, astfel spus creanța nu a fost admisă de către lichidator. În termen de 3 zile pînă la ședința specială de validare a creanțelor creditorul nu a formulat contestații la neadmiterea creanțelor în tabel și în recurs se invocă că ultima zi pentru contestație a fost zi de odihnă însă, în astfel de circumstanțe, contestația putea fi depusă la oficiul poștal. Astfel argumentul dat al recursului a fost considerat neîntemeiat.

Legea insolvabilității nu prevede procedura și nici posibilitatea de repunere în termenul de înaintare a contestațiilor. Nespecificarea repunerii în termen și stabilirea imperativă că contestațiile depuse cu omiterea termenului se declară tardive și se restituie fără examinare sunt determinate de faptul că legea stabilește un termen care se calculează în urmă și nu pentru viitor. Astfel termenul scurs pînă la ședința de validare nu mai poate fi restabilit, iar instanța nu are nici drept și nici posibilitatea să repună creditorul în termenul din trecut.

Contestații după expirarea termenului de 3 zile pot fi depuse numai în temeiul al.8 art.144 a Legii insolvabilității.

Primăria satului XX nu a înaintat contestația a cărei repunere în termen o solicită, ci doar cererea privind repunerea în termen, astfel instanța de fond eronat a dispus restituirea contestației ca tardivă în cazul în care o astfel de contestație nu a fost depusă. Soluția instanței de apel fiind cea de respingere a cererii privind repunerea în termen a contestației.

- Un alt motiv de casare este și nemotivarea hotărârilor emise, care trebuie să corespundă normelor de drept material, să fie clare și să corespundă exigențelor de corectitudine:

Potrivit art. 130 în coroborare cu art. 239 CPC, hotărârea judecătorească trebuie să fie legală și întemeiată și urmează să conțină, în special, circumstanțele pricinii, constatate de instanță, probele pe care se întemeiază concluziile ei privitoare la aceste circumstanțe, argumentele invocate de instanță la respingerea unor probe și legile de care s-a călăuzit instanța. De asemenea, instanța de recurs relevă că hotărârea instanței de insolvență trebuie să corespundă tuturor normelor de drept, să fie clară, înțeleasă de părțile implicate în litigiu și să răspundă în mod sigur și expres la toate cererile și obiecțiile formulate de participanții la proces.

Astfel, formulările din conținutul hotărârii trebuie să corespundă exigențelor de corectitudine, certitudine, concretețe, deplinătate, claritate, consecutivitate, logică, elocvență, lipsă de rezerve, sobrietate, ofițialitate și relevanță, or, lipsa de motivare a hotărârii condiționează remiterea cauzei la rejudecare.

La rândul său, instanța de fond urma să verifice aplicabilitatea litigiului din speță și a prevederilor art. 1342 CC și să stabilească dacă cu adevărat raportul juridic generat de contractele încheiate urmează a fi declarat nul, sub prisma art. 1346 al. 2) CC, să țină cont de cele indicate și să verifice și alte circumstanțe ce prezintă importanță pentru soluționarea corectă a litigiului, să aprecieze sub toate aspectele, complet și obiectiv, conform exigențelor art. 130 CPC, probele administrate pe dosar, și în dependență de situația stabilită, în raport cu normele de drept material care reglementează relațiile civile, să adopte o hotărâre legală și întemeiată.

- În urma studierii hotărârilor/încheierilor casate de către Curtea de Apel Bălți au fost regăsite decizii casate cu trimiterea cauzei la rejudecare pe motivul lipsei citării legale, fiind încălcate normele de drept procedural:

Conform art. 6 alin. (1), (3) și (4) al aceleiași Legi, citarea participanților la proces se efectuează de către instanța de insolvență din oficiu. Notificarea și înștiințarea, cu excepția cazului în care sarcina notificării și a înștiințării aparține unor alte organe care aplică procedura, precum și convocările prevăzute de prezenta lege cad în sarcina administratorului insolvenței, sau lichidatorului, după caz. Notificările și înștiințările se fac prin scrisori recomandate.

Iar art. 126 alin. (10) din Legea insolvenței stipulează că instanța de insolvență îi va cita pe administratorul insolvenței/lichidator, precum și pe terțul poprit, și, la termenul stabilit pentru judecarea cererii de validare, va dispune

administrarea oricărei probe necesare soluționării acesteia, care este admisibilă potrivit normelor de drept comun.

În conformitate cu art. 102 alin. (1) și (6) CPC, instanța înștiințează prin citație participanții la proces, martorii, experții, specialiștii și interpreții privitor la locul, data și ora ședinței de judecată sau la locul, data și ora efectuării unor acte de procedură. Citația sau înștiințarea se trimite la adresa menționată de parte sau de un alt participant la proces contra semnătură. Dacă persoana nu locuiește la adresa comunicată instanței, citația sau înștiințarea poate fi trimisă la locul ei de muncă sau la locul unde se află. În conformitate cu art. 105 alin. (1) CPC, citația și înștiințarea se trimit prin scrisoare recomandată cu aviz de primire sau prin persoana împuternicită de judecată. Data înmînării citației sau înștiințării se înscrie pe citație sau înștiințare în partea care se înmînează destinatarului, precum și pe cotor, care se restituie instanței.

Cu titlu de exemplu poate fi adusă decizia Curții de Apel, prin care a fost admisă cererea administratorului insolvenței SRL „P-L”, B. N., privind validarea popririi și validată poprirea cu încasarea datoriei din contul lui L. I.

Or, potrivit art. 432 alin. (3) lit. b) Cod de procedură civilă al RM, se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată iar conform alin. (5) din cadrul aceluiași articol temeiurile prevăzute la alin. (3) se iau în considerare de către instanță din oficiu.

Prin urmare, Colegiul constată că instanța de fond nu a citat legal creditorul ”Banca de Economii” S.A. (în proces de lichidare), or, citația a fost expediată către ”Banca de Economii” S.A. pe adresa Mun. Chișinău, str. Columna, deși adresa corectă este mun. Chișinău, str. bd. Mircea cel Bătrân, nr.23.

Totodată, Colegiul civil a constatat că, instanța de fond vicios a interpretat normele legale și în acest context relevant litigiului dat este și jurisprudența CEDO care reține că în cauzele cu caracter civil se degajă anumite principii legate de noțiunea de ”proces echitabil” prevăzut de art. 6§1 din Convenția Europeană pentru apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților fundamentale, printre care și respectarea principiului egalității armelor. Cerința egalității armelor, în sensul unui ”echilibru just” între părți se aplică, în principiu, atât în materie civilă, cât și penală. Menținerea unui ”echilibru just” între părți în litigiile, opunând interese private, presupune că egalitatea armelor implică obligația de a oferi fiecărei părți o posibilitate rezonabilă de a-și prezenta cauza, inclusiv probele, în condiții care să nu o plaseze într-o situație net dezavantajată în raport cu adversarul său (cauza *Dombo Beheer B.V. c. Olandei*, hotărârea din 27 octombrie 1993).

Potrivit art.118 al.1) CPC fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor și obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel, iar conform art. 130 alin.(1) CPC, instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare și nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul și interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege.

Din considerentele menționate supra, Colegiul constată ca fiind pripită concluzia instanței de fond, or, aprecierea instanței de judecată se bazează pe cercetarea multiaspectuală a tuturor probelor din dosar în ansamblul și interconexiunea lor.

Astfel, Colegiul civil, considerînd că, analiza pe care judecătorul o face în legătură cu motivele de fapt și de drept, care i-au format convingerea în sensul unei anumite soluții trebuie să fie clară și simplă, precisă, conchisă și fermă, să aibă putere de convingere. Această dispoziție legală a fost adoptată în scopul de a asigura o bună administrare a justiției, de a întări încrederea justițiabililor în hotărârile judecătorești și de a da posibilitatea instanțelor superioare să-și exercite controlul judecătoresc.

Colegiul a constatat că, instanța de fond a judecat pricina superficial, fără lămurirea completă și pe bază de dovezi certe a situației de fapt, în coroborare cu normele de drept material aplicabile cazului, totodată nu a verificat în ansamblu toate argumentele și circumstanțele cauzei care însă necesitau a fi stabilite întru clarificarea tuturor aspectelor importante pentru soluționarea prezentului litigiu.

În aceste condiții este evident că instanța examinând cauza nu a calificat corect din punct de vedere juridic acțiunea cu care a fost investită și nu s-a pronunțat asupra tuturor aspectelor juridice, nu a stabilit cu certitudine momentele importante întru soluționarea justă a cauzei, situație care a dus la imposibilitatea instanței de recurs să exercite controlul judiciar asupra soluției date și să verifice temeinicia și legalitatea încheierii atacate cu privire la oricare dintre motivele prevăzute de lege, fapt ce a impus casarea acesteia.

Prin emiterea unei hotărâri superficiale, recurentului i s-au lezat dreptul la un proces echitabil, garantat de art. 6 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale, prerogativă care prezumă dreptul la o hotărâre motivată, instanța judecătorească fiind obligată a se expune asupra tuturor pretențiilor invocate de către acesta.

Din cumulul hotărârilor/încheierilor **casate cu trimiterea cauzelor la rejudecare**, au mai fost regăsite și alte motive, dintre care:

- Colegiul civil a constatat că au fost întâlnite cazuri când prima instanță superficial a examinat pricina, fără explicarea completă și pe bază de dovezi certe a situației de fapt, în coroborare cu normele de drept material aplicabile cazului, totodată nefiind verificate în ansamblu toate argumentele și circumstanțele cauzei care necesitau a fi stabilite întru clarificarea tuturor aspectelor importante pentru soluționarea litigiului. Mai mult, la materialele cauzei trimise pentru examinare în ordine de recurs nefiind autentificate corespunzător toate înscrisurile necesare examinării cauzei:

În cadrul examinării cauzei de insolvabilitate, prima instanță nu a calificat corect din punct de vedere juridic acțiunea cu care a fost investită și nu s-a pronunțat asupra tuturor aspectelor juridice, nu a stabilit cu certitudine momentele importante întru soluționarea justă a litigiului, situație care a dus la imposibilitatea instanței de recurs de a exercita controlul judiciar asupra soluției date și a verifica temeinicia și legalitatea hotărârii atacate cu privire la oricare dintre motivele prevăzute de lege, fapt ce a impus casarea încheierii.

Prin emiterea unei hotărâri superficiale, recurentului i se lezează dreptul la un proces echitabil, garantat de art. 6 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale, prerogativă care prezumă dreptul la o hotărâre motivată, instanța judecătorească fiind obligată a se expune asupra tuturor pretențiilor invocate de către acesta. Or, principiul procesului echitabil reclamă ca hotărârea să fie motivată, justițiabilul având posibilitate să cunoască motivele care l-au făcut pe judecător să adopte una sau altă soluție și să le conteste dacă sistemul prevede o cale de atac împotriva acestei hotărâri, lipsa motivării unei decizii judiciare punând în pericol dreptul la un proces echitabil (Kaufman contra Belgiei, 1986).

În temeiul art. 138 al.4) CPC înscrisul se depune în original sau în copie autenticată în modul stabilit de lege, indicându-se locul de aflare a originalului. Înscrisul se depune în original când, conform legii sau unui alt act normativ, circumstanțele cauzei trebuie confirmate numai cu documente în original și când, ca urmare a soluționării cauzei, înscrisul își pierde efectul juridic sau când copiile de pe documentul prezentat au cuprinsuri contradictorii, precum și în alte cazuri când instanța consideră necesară prezentarea originalului.

La caz, în contextul normei legale menționate, instanța de recurs a considerat că în baza înscrisului menționat nu era posibilitatea legală de a se expune pe fondul cererii reclamantului, precum și a recursului, întrucât acesta este depus contrar prevederilor legale și în astfel de circumstanțe nu poate servi drept o bază probantă.

- Un alt motiv de casare cu trimiterea cauzei la rejudecare a fost și încălcarea normelor de drept procedural, nefiind respectate prevederile art. 8 alin. 4 din Legea Insolvabilității, nefiind efectuate copiile necesare certificate de către instanța de insolvabilitate, care interesează instanța la soluționarea căii de atac;
- Drept temei de casare a unei încheieri cu trimiterea cauzei la rejudecare a fost și acela că la materialele cauzei a lipsit tabelul definitiv al creanțelor ce ar confirma faptul că recurentul nu are statut de creditor al întreprinderii insolubile, și prin urmare în temeiul art. 131 alin.6 al Legii insolvabilității ar servi temei de respingere a opoziției prin emiterea unei încheieri.

Colegiul Civil a menționat că circumstanțele relatate supra atrag încălcarea dreptului la un proces echitabil, respectarea căruia este accentuată și în jurisprudența Curții Europene pentru Drepturile Omului.

- Este necesar de reținut și un caz în care instanța de fond la aplicarea sechestrului pe bunuri urma să identifice și să stabilească cercul tuturor participanților la proces a căror interese ar putea fi lezate prin aplicarea măsurilor de asigurare a acțiunii solicitate de debitor.

Pe lângă faptul înștiințării persoanei cu drept de intervenire în proces, urmează și posibilitatea instanței de a stabili și atrage în proces, din oficiu, a persoanelor, interesele cărora ar putea să fie afectate prin hotărîrea/încheierea judiciară, acestora urmînd a le fi garantate drepturile prevăzute de art. 56 și 60 CPC. De altfel, în cazul în care instanța se expune în favoarea cererii privind asigurarea acțiunii, noilor proprietari li se încalcă dreptul de proprietate, iar, conform art. 501 Cod civil, (1) proprietatea este, în condițiile legii, inviolabilă, alin. (2) prevede că dreptul de proprietate este garantat. Nimeni nu poate fi silit a ceda proprietatea sa, doar numai în cazul de utilitate publică pentru o dreaptă și prealabilă despăgubire. Exproprierea se efectuează în condițiile legii.

Necesitatea clarificării chestiunii apartenenței bunurilor asupra cărora s-a aplicat sechestrul este necesară și în vederea posibilității supunerii spre executare a unei astfel de măsuri, după cum este dictată și de posibilitatea executării unei viitoare hotărîri judiciare de admitere a pretențiilor reclamantului.

- Un alt motiv de casare a încheierii primei instanțe a fost și neargumentarea clară din care să rezulte procesul deliberării și adoptării soluției la care s-a ajuns, instanța de recurs fiind în imposibilitate să exercite controlul judiciar

asupra unei asemenea soluții și să verifice temeinicia și legalitatea hotărârii atacate cu privire la oricare dintre motivele prevăzute de lege.

Colegiul civil, a concluzionat că, analiza pe care judecătorul a făcut-o în legătură cu motivele de fapt și de drept, care i-au format convingerea în sensul unei anumite soluții trebuia să fie clară și simplă, precisă, conchisă și fermă, să aibă putere de convingere. Această dispoziție legală a fost adoptată în scopul de a asigura o bună administrare a justiției, de a întări încrederea justițiabililor în hotărârile judecătorești și de a da posibilitatea instanțelor superioare să-și exercite controlul judecătoresc.

Colegiul civil a constatat că instanța de insolvență a judecat pricina superficial, fără lămurirea completă și pe bază de dovezi certe a situației de fapt, în coroborare cu normele de drept procedural aplicabile cazului, totodată nu a verificat în ansamblu toate argumentele și circumstanțele cauzei care însă necesitau a fi stabilite întru clarificarea tuturor aspectelor importante pentru soluționarea litigiului. În atare condiții era evident că instanța de insolvență examinând cauza nu a calificat corect din punct de vedere juridic acțiunea cu care a fost investită și nu s-a pronunțat asupra tuturor aspectelor juridice, nu a stabilit cu certitudine momentele importante întru soluționarea justă a litigiului, situație care ar putea duce la imposibilitatea instanței de recurs să exercite controlul judiciar asupra soluției date și să verifice temeinicia și legalitatea hotărârii atacate cu privire la oricare dintre motivele prevăzute de lege, fapt ce impune casarea acesteia.

Prin emiterea unei hotărâri superficiale, recurentului i s-a lezat dreptul la un proces echitabil, garantat de art. 6 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale, prerogativă care prezumă dreptul la o hotărâre motivată, instanța judecătorească fiind obligată a se expune asupra tuturor pretențiilor invocate de către acesta. Or, principiul procesului echitabil reclamă ca hotărârea să fie motivată, justițiabilul având posibilitate să cunoască motivele care l-au făcut pe judecător să adopte una sau altă soluție și să le conteste dacă sistemul prevede o cale de atac împotriva acestei hotărâri, lipsa motivării unei decizii judiciare punând în pericol dreptul la un proces echitabil. Prin urmare, instanțele judecătorești sunt obligate să-și motiveze soluțiile și concluziile, să furnizeze toate răspunsurile la întrebările care sunt pertinente pentru rezultatul procesului și necesită un răspuns special în hotărâre. În cazul în care instanța de judecată se abține de a da un răspuns special și explicit la cele mai importante întrebări, fără a acorda părții care a formulat-o posibilitatea de a ști dacă acest mijloc de apărare a fost neglijat sau respins, acest fapt se va considera o încălcare a art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale (Hiro Balani contra Spaniei, 1994).

- Este necesar de reținut și un caz expus în decizie potrivit căreia temei de casare a actului judecătoresc a servit aplicarea incorectă a normelor Legii insolvenței la etapa admiterii cererii introductive, ce a dus la aprecierea eronată a existenței sau lipsei temeiurilor de insolvență:

Ca exemplu, poate fi adusă decizia Curții de Apel Bălți prin care a fost examinat recursul declarat de avocatul în interesele SRL „CC” împotriva hotărârii Judecătorei XX adoptată în cauza civilă la cererea înaintată de creditorul SRL „CC” privind intentarea procesului de insolvență față de debitorul GȚ „RA”.

La data de 11.03.2019 creditorul SRL „CC” s-a adresat în instanța de judecată cu o cerere introductivă solicitând intentarea procesului de insolvență față de GȚ „RA”. Prin încheierea Judecătorei XX a fost admisă spre examinare cererea depusă de creditorul SRL „CC”. Pentru asigurarea examinării juste și prompte a cererii s-a dispus efectuarea următoarelor acțiuni: s-a aplicat interdicția pe toate bunurile debitorului GȚ „RA”, s-a aplicat interdicția de înstrăinare de către debitor a bunurilor sale și s-a suspendat actele de executare intentate față de GȚ „RA”.

Prin hotărârea judecătorei XX din 08 mai 2019, s-a respins cererea introductivă înaintată de creditorul SRL „CC” privind intentarea procesului de insolvență față de debitorul GȚ „RA”. S-a anulat măsurile aplicate prin încheierea Judecătorei XX din 13 martie 2019.

Împotriva hotărârii din 08.05.2019 a declarat recurs avocatul în interesele SRL „CC” solicitând admiterea recursului, casarea integrală a hotărârii, cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care să fie admisă cererea introductivă, considerând că instanța de fond a interpretat și aplicat incorect normele legii materiale și procesuale în vigoare, fapt care a dus la emiterea unei soluții eronate asupra cererii introductive depuse de creditorul SRL „CC”.

Colegiul civil al Curții de Apel Bălți analizând legalitatea și temeinicia hotărârii atacate, prin prisma argumentelor invocate de participanții la proces și a materialelor din dosar, a considerat recursul înaintat de avocat în interesele SRL „CC” întemeiat și urmînd a fi admis, cu remiterea cauzei la rejudecare în alt complet de judecată, reieșind din următoarele motive.

Instanța de recurs, analizînd materialele cauzei, a ajuns la concluzia, că atît încheierea din 13 martie 2019, cît și hotărîrea din 08 mai 2019 sînt emise prin aplicarea incorectă a legii materiale și procedurale, care a dus la soluționarea eronată a cererii introductive și prin urmare urmează a fi casate, reieșind din următoarele:

Potrivit prevederilor art.21 alin. (2), (5) din Legea insolvenței, despre admiterea spre examinare a cererii introductive, instanța de insolvență adoptă

imediat o încheiere, dar în cel mult 3 zile de la data depunerii. Prin încheierea consemnată la alin. (2), instanța de insolvență dispune punerea sub observație a debitorului prin desemnarea unui administrator provizoriu și urmează să aplice măsuri de asigurare a creanțelor creditorilor.

Instanța de recurs a reținut faptul că instanța de insolvență, cu referire la prevederile art. 21 alin. (2) a Legii insolvenței, prin încheierea din 13 martie 2019 a dispus admiterea spre examinare a cererii introductive, însă nu a dispus punerea sub observație a debitorului și nu a desemnat un administrator provizoriu în condițiile legii, ci l-a citat pentru data de 09.04.2019 ora 10-15 în incinta judecătorei XX pe administratorul autorizat SV.

În aceeași încheiere, instanța a făcut referire la prevederile art. 233 din Legea insolvenței, care îl redă cu următorul conținut: potrivit alin. (1) art. 233 din Legea insolvenței instanța va emite în cel mult 30 de zile de la data înregistrării cererii introductive, o hotărâre de respingere sau de declarare a gospodăriei țărănești (de fermier) ca insolvent și va iniția față de aceasta procedura simplificată a falimentului. Gospodăriei țărănești (de fermier) nu i se aplică procedura de observație.

Instanța de recurs remarcă, că norma art. 233 a Legii insolvenței are următoarele prevederi: Inițierea procedurii simplificate a falimentului:

(1) În cel mult 30 de zile de la data înregistrării cererii introductive, instanța de insolvență va emite o hotărâre de declarare a gospodăriei țărănești (de fermier) ca fiind insolvent și îi va intenta procedura simplificată a falimentului. Gospodăriei țărănești (de fermier) nu i se aplică procedura de observație.

Prin urmare, instanța de insolvență, la soluționarea chestiunii privind admiterea cererii introductive spre examinare, a aplicat eronat prevederile art. 21 și 233 a Legii insolvenței. Pe de o parte, a admis spre examinare cererea introductivă, însă nu a dispus punerea sub observație a debitorului prin desemnarea unui administrator provizoriu și aplicarea măsurilor de asigurare a creanțelor creditorului, făcând referire la art. 233 a Legii insolvenței. Pe de altă parte, aplicând prevederile art. 233, a omis să se expună asupra emiterii hotărârii de declarare a gospodăriei țărănești ca fiind insolvent și intentarea procedurii simplificate a falimentului.

Distinct de cele relatate, instanța de recurs a reținut, că prevederile normei sus citate se referă la particularitățile insolvenței gospodăriei țărănești, fiind aplicabile în cazul depunerii cererii introductive în instanța de insolvență de către însuși debitorul. Însă în prezenta speță cererea introductivă era înaintată de către creditorul SRL „C C”.

Prin urmare, în încheierea de admitere a cererii introductive, instanța de insolvență urma să dispună: punerea sub observație a debitorului; desemnarea unui administrator provizoriu; aplicarea măsurilor de asigurare a creanțelor creditorilor;

obligarea administratorului provizoriu să notifice în toate registrele publice precum și persoanele vizate în lege despre aplicarea măsurilor de asigurare; obligarea administratorului provizoriu să notifice toți creditorii pentru înaintarea creanțelor certe și exigibile.

Punerea sub observație a debitorului se face prin numirea unui administrator provizoriu, care dispune de drepturile și atribuțiile prevăzute la art. 25 alin. (5) din Legea insolvenței. Administratorul provizoriu activează până la numirea administratorului insolvenței sau până la respingerea cererii introductive din lipsa temeiului de insolvență. Perioada de observație nu se va aplica dacă debitorul declară că este insolvent și solicită lichidarea sau aplicarea procedurii de restructurare sau aplicarea procedurii simplificate de faliment, situație, ce nu a fost identificată în speță.

Rezumând cele expuse, instanța de recurs a ajuns la concluzia, că aplicarea incorectă a normelor Legii insolvenței la etapa admiterii cererii introductive, a dus la aprecierea eronată a existenței sau lipsei temeiurilor de insolvență, apreciate de instanța de fond în hotărârea din 08.05.2019.

Ca urmare, încheierea judecătoreii XX din 13 martie 2019 și hotărârea judecătoreii XX din 08 mai 2019 au fost considerate eronate și casate, or, instanța de insolvență a interpretat și aplicat incorect normele legii materiale și procesuale în vigoare, la soluționarea cererii introductive depuse de creditorul SRL,, CC”.

Fiind analizată situația de fapt și de drept din prezenta speță, colegiul a constatat prezența unor circumstanțe, ce nu pot fi corectate de instanța de recurs, motiv pentru care, cauza urmează a fi remisă la rejudecare în aceeași instanță, în alt complet de judecată, de la etapa primirii cererii introductive în procedură.

Din cumulul hotărârilor/încheierilor **restituite**, au mai fost regăsite și alte motive, dintre care:

- Instanța de fond eronat a indicat că încheierea privind suspendarea măsurii contestate se supune recursului.

Prin încheierea Judecătoreii XX a fost admis demersul înaintat de reprezentantul debitorului cu privire la aplicarea măsurilor de asigurare. A fost suspendată măsura luată de administratorul insolvenței care constă în separarea și schimbul terenurilor dispuse prin procesul verbal și acordul aferent semnate de administratorul insolvenței.

Contestația împotriva măsurilor de separare a bunurilor a fost depusă în temeiul art.68 al.10 a Legii insolvenței.

Conform art.68 al.(10) Legea insolvențării, reprezentantul debitorului, orice creditor pot face contestație împotriva măsurilor luate de administrator/lichidator. Instanța de insolvență va soluționa contestația în termen de 10 zile de la înregistrare, cu citarea contestatorului, a administratorului/lichidatorului și a comitetului creditorilor, avînd dreptul să suspende, la cererea contestatorului, executarea măsurii contestate. Norma citată nu prevede cale de atac astfel instanța de fond eronat a indicat că încheierea privind suspendarea măsurii contestate se supune recursului.

- Instanța de recurs, în temeiul art. 426¹ lit. a CPC este în drept să restituie recursul împotriva încheierii dacă cererea de recurs a fost depusă în afara termenului legal, iar recurentul nu solicită repunerea în termen sau instanța de recurs a refuzat să efectueze repunerea în termen;
- Instanța de recurs, în temeiul art. 426¹ lit. b CPC este în drept să restituie recursul dacă este depus de o persoană care nu este în drept să declare recurs;
- Cererea de recurs se restituie în cazul cînd nu corespunde prevederilor art. 437 alin. 1 lit. f CPC, cererea trebuie să fie dactilografiată și trebuie să cuprindă esența și temeiurile recursului, argumentul ilegalității deciziei atacate, solicitările recurentului, propunerile respective;
- Cererera de recurs a fost restituită din motivul depunerii de către o persoană care nu este în drept să declare recurs, prin urmare art. 71 al.4) al Legii insolvențării, stabilește clar persoanele care sunt în drept de a depune recursul împotriva încheierii instanței de insolvență;
- Cererera de recurs fiind expediată în adresa instanței prin intermediul poștei electronice a fost semnată necorespunzător, și în temeiul art. 426¹ alin. 1 lit. c CPC a fost restituită.

Astfel, se va avea în vedere că pentru depunerea recursului electronic, nu se va admite utilizarea semnăturii electronice simple și a semnăturii electronice avansate necalificate, ci doar a semnăturii electronice avansate calificate (art.17¹ alin.(1) CPC, art.11 lit.b) din Legea nr.91/2014 privind semnătura electronică și documentul electronic).

Prin prisma art.4 alin.(4) din Legea nr.91/2014, semnătura electronică avansată calificată trebuie să întrunească cumulativ următoarele cerințe:

- să facă trimitere exclusivă la semnatar;
- să permită identificarea semnatarului;
- să fie creată prin mijloace controlate exclusiv de semnatar;

- să fie legată de datele la care se raportează, astfel încât orice modificare ulterioară a acestor date să poată fi detectată;
- să se bazeze pe un certificat calificat al cheii publice, emis de un prestator de servicii de certificare, acreditat în domeniul aplicării semnăturii electronice avansate calificate;
- să fie creată prin intermediul dispozitivului securizat de creare a semnăturii electronice și să se verifice securizat, cu ajutorul dispozitivului de verificare a semnăturii electronice și/sau al produsului asociat semnăturii electronice, care dispun de confirmarea corespunderii cu cerințele prevăzute de lege.

În speță, semnătura aplicată pe cererea de recurs nu reprezintă semnătură electronică avansată calificată, nici olografă, fiind scanată, ceea ce în opinia Colegiului denotă că semnătura aplicată pe cererea de recurs nu corespunde exigențelor legale pentru a fi acceptată spre examinare, motiv pentru care cererea de recurs a fost restituită, ca fiind semnată necorespunzător.

IV. Concluzii.

Legea insolvenței nr.149 din 29.06.2012 optează pentru soluția celui mai mic cost pentru atingerea obiectivului. Aceasta Lege este utilă la moment și constituie o bază legală de restructurare a solvenței debitorului în termeni restrânși și reflectă prevederi clare privind asigurarea respectării principiului celerității procedurii, protecției creditorilor și desfășurării adecvate a activității administratorilor și lichidatorilor în procesul de insolvență.

Spre deosebire de restul procedurilor de depășire a solvenței întreprinderii, prevăzute de legea insolvenței, procedura reorganizării judiciare are destinația de a contribui la menținerea activității economice a întreprinderii, restabilirea potențialului economic afectat de supraîndatorarea acestora și menținerea locurilor de muncă a angajaților, iar ca rezultat asigurând creșterea economiei naționale în general.

Prin stabilirea termenilor limită concreți de înaintare a propunerilor de reorganizare judiciară Legea insolvenței contribuie la mobilizarea și luarea mai rapidă a deciziilor de alegere a procedurii de depășire a solvenței debitorului, iar ca urmare valorificarea mai rapidă, mai oportună și mai efectivă a masei debitoare cu stingerea în termeni cât mai restrânși a creanțelor creditorilor.

Prin urmare, fixarea în Legea Insolvenței a unui plafon minim al creanțelor necesar pentru declararea procedurii de insolvență va contribui la reducerea numărului de cazuri în judecată, dar și la mobilizarea întreprinzătorilor individuali de a

găsi soluții de alternativă pentru redresarea situației financiare și evitarea procedurii de insolvabilitate.

Ținem să menționăm că Legea Insolvabilității nr. 149 din 29.06.2012 a fost modificată prin Legea nr. 141 din 16.07.2020 publicată în Monitorul Oficial nr. 205-211 din 14.08.2020 prin care dreptul la un recurs efectiv: a fost fortificat, prin extinderea cercului de hotărâri și încheieri pasibile de recurs (ex. hotărârea privind admiterea sau respingerea cererii de declarare a nulității actelor juridice, încheierea privind separarea bunului sau refuz în separare) sau a cercului de persoane care pot face recurs (ex. hotărârea de intentare poate fi atacată și de creditorii care s-au opus intentării). În ipoteza că instanțele de insolvabilitate vor aplica corect cerința legală privind transmiterea către instanța de recurs doar a actelor care sunt relevante pentru examinarea recursului și nu a întregului dosar, protecția extinsă a dreptului la un recurs efectiv nu va tergiversa mersul procesului.

Având în vedere cele expuse și reieșind din totalurile analizei datelor statistice privind examinarea cauzelor privind insolvabilitatea, recurs împotriva încheierilor/hotărârilor, precum și analiza calității examinării cauzelor în perioada respectivă de către Curtea de Apel Bălți,

Se propune:

1. A aduce la cunoștință nota informativă judecătorilor spre monitorizarea situațiilor existente în cadrul ședinței operative a Colegiului Civil al Curții de Apel Bălți.
2. A ține sub monitorizare problematica dată.
3. Plasarea notei informative pe pagina - web a Curții de Apel Bălți.

Coordonator, judecător

al Colegiului Civil

al Curții de Apel Bălți

Adrian Ciobanu

*Executat: Șef Direcție Sistematizare,
Generalizare și Relații cu Publicul
Tatiana Țurcanu*